

RAAP Evaluatie- en selectierapport 408

Dever-Zuid, Lisse, gemeente Lisse

Archeologisch vooronderzoek: een proefsleuvenonderzoek

Evaluatierapport	
Versie	04-07-2023
RAAP-E&S rapportnummer	408
Archis onderzoeksmeldingsnummer	5388067100
Projectcode	LIDZ3
Auteur	E. Mol, MA
Goedkeuring senior KNA archeoloog (intern)	Datum: 28-06-2023 Handtekening:
Goedkeuring bevoegde overheid (alleen indien voorgeschreven in het PvE)	Datum: Handtekening:

Selectierapport	
Goedkeuring depothouder	Datum: Handtekening:
Goedkeuring bevoegde overheid	Datum: Handtekening:

Inleiding

In opdracht van Amvest heeft RAAP in het plangebied Dever-Zuid in de gemeente Lisse een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd (figuur 1).

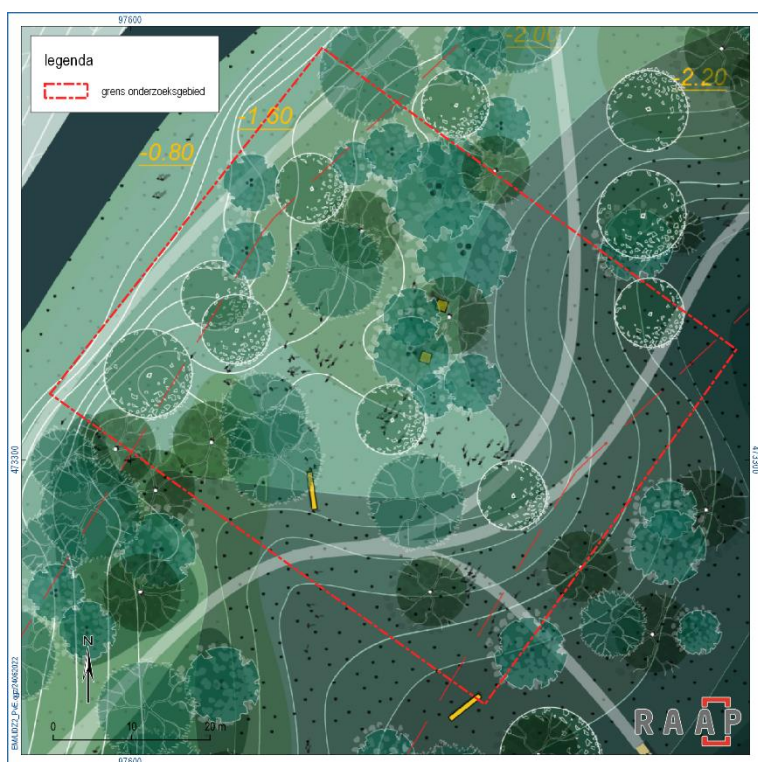
Figuur 1. De ligging van het plangebied. Inzet: ligging in Nederland (ster).

De aanleiding voor dit onderzoek betreft het voornemen om het plangebied te ontwikkelen voor woningbouw en de aanleg van een park met bomen, paden en waterpartijen. Hiervoor is een omgevingsvergunning aangevraagd (figuur 2 en figuur 3).

Bestemmingsplan-technisch was het hele plangebied in principe vrijgesteld van archeologisch onderzoek. Het bevindt zich namelijk in een zone met zeer lage archeologische verwachting (categorie 12 op de archeologische beleidskaart van de gemeente Lisse). Echter, op basis van een bureauonderzoek en veldwaarnemingen heeft dhr. D. Boogerd (assistent beheerder van 't Huys Dever en vrijwilliger bij Cultuur Historische Vereniging 'Oud Lisse') het onderzoeksgebied aangewezen als een van de meest kansrijke locaties van een voorganger van het 14^e-eeuwse Huys Dever (Boogerd, 2018).

Figuur 2. Locatie van het onderzoeksgebied op de plantekening.

Figuur 3. De grens van het onderzoeksgebied (ingezoomd) op de plantekening.

Een eerste stap in het archeologisch proces betrof een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (geofysisch en booronderzoek; Jordanov, 2019). Op basis van de onderzoeksresultaten kon worden geconcludeerd dat in het onderzoeksgebied nog behoudenswaardige resten aanwezig kunnen zijn.

Omdat de geplande ontwikkeling een bedreiging vormt voor de eventueel in de bodem aanwezige (behoudenswaardige) archeologische resten, heeft de gemeente Lisse het noodzakelijk geacht om voorafgaand aan de ontwikkeling inzicht te krijgen in de archeologische waarde van het terrein. Hiertoe is een waarderend proefsleuvenonderzoek uitgevoerd voor het onderzoeksgebied. Het veldwerk is uitgevoerd tussen 7 en 8 juni 2023.

Conform de KNA vindt na afloop van het veldonderzoek een evaluatie plaats, waarin de uitwerking van het onderzoek wordt vastgelegd, of door de bevoegde overheid definitief wordt vastgesteld. Aan de basis van deze evaluatie staat het evaluatie- en selectierapport, waarin globaal de resultaten van het archeologisch onderzoek en overzichten van aangetroffen sporen, vondsten en monsters worden vermeld. Daartoe is alle documentatie gecontroleerd, zijn alle veldtekeningen gedigitaliseerd, alle sporen ingevoerd in een database en alle vondsten gewassen, gesplitst, geteld, gewogen en eventueel ingevoerd in een database. In dit rapport wordt ook een voorstel voor de uitwerking van het onderzoek gedaan. Daarin wordt bijvoorbeeld aangegeven welke vondsten geanalyseerd en getekend dienen te worden, welke monsters gewaardeerd en eventueel geanalyseerd dienen te worden en welke vondsten in aanmerking komen voor conservering of afstoting.

Doel en vraagstelling

Omdat de precieze aard van de vindplaats binnen het plangebied uit het vooronderzoek niet duidelijk is geworden, is aanbevolen om een proefsleuvenonderzoek uit te voeren. Het doel van dit proefsleuvenonderzoek is inzicht te krijgen in de precieze aard, omvang, diepteligging en datering van de vindplaatsen en te bepalen of het gaat om een behoudenswaardige vindplaats. Bovendien dient duidelijk gemaakt te worden wat de consequenties zijn van de onderzoeksresultaten voor de verdere planvorming in het plangebied.

In het Programma van Eisen (Mol, 2022) zijn de volgende onderzoeksvragen gesteld:

Bodemopbouw en genese

1. Hoe ziet de bodemopbouw eruit in het onderzoeksgebied?
2. Is in (alle delen van) het gebied sprake van een intact bodemprofiel? In welke delen van het plangebied is sprake van een recentelijk verstoord bodemprofiel?
3. Is de bodemkundige situatie overeenkomstig de verwachting op basis van het vooronderzoek? Waarom wel/niet?
4. Is een historische ophogingslaag aanwezig? Zo ja, wat is er te zeggen over een datering, eventuele fasering, sporen van historische bodembewerking en de bodem waarop het dek is ontstaan?
5. Welke post-depositionele processen hebben plaatsgevonden? In hoeverre is sprake van erosie en aantasting of verstoring van archeologische resten door dit soort processen?

Sporen, structuren en vondsten

6. Zijn in het onderzoeksgebied archeologische vondsten, sporen en/of structuren aanwezig? Zo ja:

- a. Wat is de exacte aard, omvang, datering, gaafheid, conservering, het karakter en de inhoudelijke kwaliteit van de aangetroffen archeologische resten?
 - b. Is er sprake van concentraties aardewerk en/of andere type artefacten? Zo ja, beschrijf de horizontale en verticale spreiding van de vondsten en de mogelijke relatie met sporen.
 - c. Wat is de functionele interpretatie van de aangetroffen vondsten, sporen en structuren?
 - d. Zijn er vondsten, sporen of structuren aanwezig uit verschillende perioden? Zo ja, is een relatie te leggen tussen deze verschillende fasen (discontinuïteit vs. continuïteit)?
 - e. Kunnen (clusters van) sporen worden toegewezen aan één of meerdere struct(u)ur(en)? Zo ja, om wat voor type struct(u)ur(en) gaat het en wat is de oriëntatie, (max.) afmeting, constructie (dak, wanden, vloer), datering, conservering en (functionele) indeling van deze struct(u)ur(en)?
 - f. Kunnen de structuren en/of sporen gekoppeld worden aan de verwachtingen, zoals bijvoorbeeld het vermeende 13^e-eeuwse kasteel terrein en/of het 17^e-eeuwse boerenerf? Omschrijf de aangetroffen waarden (diens ligging, oriëntatie en de eventuele begrenzing) ten opzichte van de historische kaarten en/of bekende archeologische waarden (Jordanov, 2019; Boogerd, 2018).
7. Is er sprake van een behoudenswaardige vindplaats? Omschrijf de waardering.

Resultaten veldwerk

Tijdens het onderzoek zijn in totaal drie putten aangelegd met een totale oppervlakte van 260 m² (zie tabel 1 en figuur 1).

Werkput	Afmetingen (l x b in m)	Aantal vlakken	Oppervlakte
1	52,8 x 2,1	1	111,0 m ²
2	23,2 x 2,1	1	48,5 m ²
3	52,0 x 2,1	1	100,5 m ²
Totaal			260,0 m ²

Tabel 1. Overzicht van werkputten en vlakken.

Tijdens het veldwerk bleek het niet mogelijk om alle werkputten aan te leggen zoals was voorgeschreven in het PvE en het daarin opgenomen puttenplan.

De afwijkingen komen voort uit de opgelegde restricties van het waterschap (Hoogheemraadschap Rijnland):

1. De werkput in het noordwesten (langs de dijk) mocht niet aangelegd worden.
2. Het verlengde van werkput 3 richting de dijk mocht niet aangelegd worden.
3. De werkputten mochten maximaal 60 cm diep (t.o.v. het maaiveld) gaan
4. Daarnaast dienden de opgelegde werkputten direct (diezelfde dag) dichtgedraaid te worden.

De restricties hebben weinig invloed gehad op het onderzoek en/of diens resultaten:

- Ad. 1. Zone C met hoge weerstandswaarde (Jordanov, 2019) kon niet onderzocht worden. Gezien de andere zones met hoge weerstandswaarde weinig opgeleverd hebben, wordt niet verwacht dat dit het onderzoeksresultaten heeft beïnvloed en/of het advies in de nog op te stellen eindrapport zal beïnvloeden.
- Ad. 2. De begrenzing van de archeologische waarden kon niet helemaal worden vastgesteld. Het zou kunnen dat de nederzettingsresten (zie hoofdstuk 3) iets verder (naar verwachting niet meer dan enkele meters) doorlopen richting de dijk.
- Ad. 3. Dit resulteerde in de aanleg van één vlak (terwijl in het PvE de aanleg van twee vlakken opgenomen was). De verwachting is echter niet dat dit veel invloed heeft gehad op de onderzoeksresultaten en/of het advies zal beïnvloeden in de nog op te stellen eindrapportage. Er zijn immers geen indicatoren aangetroffen die wijzen op een vindplaats op een dieper niveau; dan zouden we bij onderhavig onderzoek (ook hogerop) al aanwijzingen moeten hebben gevonden in de profielen en/of jongere sporen (bijvoorbeeld ouder vondstmateriaal als opspit in jongere sporen/lagen en/of dempingen c.q. nazak van bijvoorbeeld grachtdelen van de vermoedde voorganger van Huys Dever).
- Ad 4. Dit heeft geen enkele invloed gehad op het onderzoek en/of diens resultaten.

Figuur 4. Overzicht van de werkputten en de locatie van de gedocumenteerde profielen.

Kwantiteit en kwaliteit grondsporen, vondsten en monsters

Bodemopbouw

De bodemopbouw is grotendeels intact te noemen. In de ondergrond is veen (S2000) aanwezig, waarvan de top veraard is. Hierop zijn meestal één, soms twee antropogene lagen (S1001 en/of S1500) aanwezig. Het gaat om historische zandige ophogingslagen. Aan de top is de huidige bouwvoor (S1000) aanwezig, deze is overwegend sterk humeus en bestaat uit sterk siltig zand. De laag betreft van origine ook ophogingsgrond.

Figuur 5. Een representatief profielkolom (P104 in werkput 1).

Sporen

In de verschillende werkputten zijn 36 relevante sporen aangetroffen (uitgezonderd de relevante antropogene lagen en een recente verstoring). Een samenvattend overzicht van de aangetroffen sporen is weergegeven in tabel 2 en figuur 6.

Spoorcategorie	Aantal
houten paal	16
kuil	8
greppel	2
paalkuil	2
beerput	1
fundering	1
zone met hoefindrukken	1
kelder	1
muur	1
omgevallen muur	1
muuruitbraak	1
vloer	1
<i>Totaal</i>	36

Tabel 2. Aantal sporen per spoorcategorie.

Figuur 6. Allesporenkaart (voor de gedetailleerd vlaktekeningen inclusief spoornummers zie bijlage 1).

Bouwhistorische resten

Op de kruising van WP1 en WP3 zijn de meeste bouwhistorische resten aangetroffen. Het gaat om de onderzijde van een kelder (S7), de restanten van een (beer)put (S6) en een omgevallen muur (S31) waarvan de onderste acht baksteenlagen nog overeind staan (S32; Figuur 7). Onder de omgevallen muur was nog sprake van een vloer.

Figuur 8. Overzichtsfoto's van de (omgevallen) muur S31/32 (links), de (beer)put (midden) en de kelder (rechts).

Deze bouwhistorische resten tezamen zijn op basis van het baksteentype en bouwwijzen te plaatsen in de 17^e/18^e eeuw. Iets dat aansluit bij het vondstmateriaal dat is aangetroffen (zie 'Vondsten'). Het gaat waarschijnlijk om de agrarische nederzetting die op historisch kaartmateriaal is aangetroffen en dus niet om bouwhistorische resten van een oudere (versterkte) nederzetting, zoals een voorganger van

Huys Dever, waarbij je zwaardere funderingen, een oudere baksteensoort (en ouder vondstmateriaal dan is aangetroffen; zie paragraaf 'Vondsten') zou verwachten.

De bouwhistorische resten zijn over het algemeen fysiek redelijk in orde. Ze zijn weliswaar afgetopt (weinig opgaand muurwerk), maar er zijn over het algemeen nog voldoende kenmerken aanwezig die de interpretatie van de sporen c.q. structuren mogelijk maakt.

De interpretatie van S4 (ten zuidwesten van de put) en S9 met houten palen (ten noorden van de kelder) is lastiger te maken, doordat van eerstgenoemde slechts twee baksteenlagen (met daarlangs drie houten palen, S5, S28 en S29) bewaard zijn gebleven en van S9 alleen funderingspalen (S10 t/m S20). S4 is gezien de vorm en locatie (aan de rand van het vermeende gebouw) mogelijk de fundering van een haard, aldus de bouwhistoricus te velde (T. van Rooij).

Hoewel dit dus niet bevestigd kon worden door het uitblijven van specifieke kenmerken die bij een haard horen (bijv. de wangen, verbrande bakstenen, houtskoolaanslag).

Waarvan S9 de fundering was, blijft in het ongewisse. Het kan een bakstenen structuur zijn geweest, maar een houten structuur is niet uitgesloten. De houten palen zelf (S10 t/m S20), waren nog in goede staat en zijn minimaal 1 m lang.

Ten slotte is in WP2 nog een mogelijke uitbraaksleuf aangetroffen (S27). Mogelijk is het een restant van een bijgebouwtje. Maar het kan ook een kuil (die dichtgeschoven is met puin) zijn geweest.

Erfgerelateerde sporen

In het plangebied zijn ook enkele losse kuilen aangetroffen. Het betreft S21 en S25 in de noordoostelijke hoek van respectievelijk WP1 en WP2. De kuilen waren met heterogeen zand gevuld. S25 bevatte ook puin en houtresten. De functie van de kuilen is niet duidelijk geworden. Van S25 is door middel van een boring vastgesteld dat deze slechts 5 cm diep was. De diepte van S21 is niet bekend, maar zal waarschijnlijk vergelijkbaar zijn.

Verder zijn twee losse houten paaltjes (S2 en S3) in de zuidwestelijke vleugel van WP1 aangetroffen en twee paalsporen S22 en S26 in de noordoostelijke vleugels van respectievelijk WP1 en WP2.

Opvallend is dat de twee laatstgenoemde vergelijkbaar met elkaar zijn in vorm (rechthoekig) en grootte. Ook liggen de sporen op min of meer dezelfde afstand tot greppel S23. Het is goed denkbaar dat hier een hekwerk langs de greppel heeft gestaan, als fysieke en zichtbare erfgrens en/of om vee tegen te houden.

De houten palen (S2 en 3) zijn nog voldoende intact, ze zijn goed bewaard gebleven in de humusrijke ondergrond. De palen zijn nog minimaal een halve meter lang. Paalspoor S22 is met een diepte van 16 cm niet heel diep te noemen.

Sporen van landgebruik

In het onderzoeksgebied zijn haaks op de Ringsloot en aan weerszijde van de bouwhistorische resten greppels aangetroffen. De greppels kunnen mogelijk als erfgrens worden geïnterpreteerd. Een ontwateringsfunctie kunnen ze ook hebben gehad, echter zijn hiervoor geen aanwijzingen (humeuze vulling en/of spoellijnen) aangetroffen. Bovendien waren de greppels ook ondiep: S1 is vanaf het vlak gemeten circa 10 cm diep (d.m.v. een boring bepaald) en S23 is circa 30 cm diep (op basis van een profielkolom i.c.m. een boring bepaald).

In de zuidoostelijke hoek van WP3 zijn vier kuilen aangetroffen, die met elkaar te vergelijken zijn (figuur 9-links). Het gaat om vrij rechthoekige kuilen, die opgevuld waren met schoon zand. Het gaat mogelijk om kleinschalige turfwinning waarna het terrein later is geëgaliseerd met het zand. Hogerop is het zand namelijk als 'laag' met elkaar verbonden. De kuilen waren met ca. 5-10 cm ondiep te noemen.

Ten slotte is nog een kleine zone met hoefindrukken gevonden (figuur 9-rechts). Het zijn niet hele duidelijke vormen, maar de sterk siltige zandige 'cirkels met tenen' tekenen zich wel af in het veen. Het gaat waarschijnlijk om hoefindrukken van paarden of runderen; mogelijk van vee dat op het perceel naast de nederzetting werd gehouden.

Figuur 9. Links: de zandige kuilen in WP3. Rechts: hoefindrukken (WP1).

Vondsten

Het archeologisch onderzoek heeft 137 vondsten opgeleverd. Een overzicht van de verschillende vondstcategorieën wordt weergegeven in tabel 3. Tijdens de basale uitwerking is het vondstmateriaal in grote lijnen bekeken in relatie tot de potentie voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen (*quick scan*). De resultaten zijn in bijlage 3 opgenomen. Aangegeven is wat de inhoud is per vondstzak; het gaat enkel om een eerste globale determinatie. Pas bij de verdere uitwerking zullen de vondsten uitvoeriger (en eventueel door een materiaalspecialist) gedetermineerd en beschreven worden.

Het vondstmateriaal dateert hoofdzakelijk uit de midden-/late nieuwe tijd (ca 17^e-18^e eeuw). De meeste vondsten (meer dan de helft) zijn aangetroffen in een secundaire context. Het gaat dan vooral om de vondsten uit de antropogene (ophogings)lagen. De overige vondsten zijn afkomstig uit primaire context, dat wil zeggen een aantoonbare vulling binnen een (grond)spoor.

Materiaal	Aantal
gebruiksaardewerk	65
keramisch bouwmateriaal	46
metaal (onbepaald)	12
bot (dierlijk)	10
glas	3
pijpaardewerk	1
<i>Totaal</i>	<i>137</i>

Tabel 3. Aantal vondsten per materiaalcategorie .

In het onderstaande wordt kort op iedere vondstcategorie ingegaan, waaronder de aard en conservering, gevolgd door het advies voor uitwerking in een volgend hoofdstuk (gebaseerd op de potentie van het materiaal voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen).

Gebruiksaardewerk (KER): Uit de *quickscan* blijkt dat aardewerk hoofdzakelijk bestaat uit gebruiksaardewerk (serviesgoed en keukengerei). Roodbakkend aardewerk is het beste vertegenwoordigd. Het merendeel hiervan bevatten een nette en egale loodglazuur op veelal beide zijdes van de scherf. Op basis hiervan kunnen de meeste scherven roodbakkend aardewerk in de midden-/late nieuwe tijd geplaatst worden. De andere aangetroffen baksels zoals steengoed, faience en majolica, hebben een vergelijkbare datering. De meeste scherven zijn voldoende groot om van een relatief middelhoge tot lage fragmentatiegraad te spreken. Veel scherven bevatten voldoende diagnostische kenmerken (zoals specifieke baksels, vormen, versieringen, afwerkingen en/of een combinatie van deze) voor een analyse.

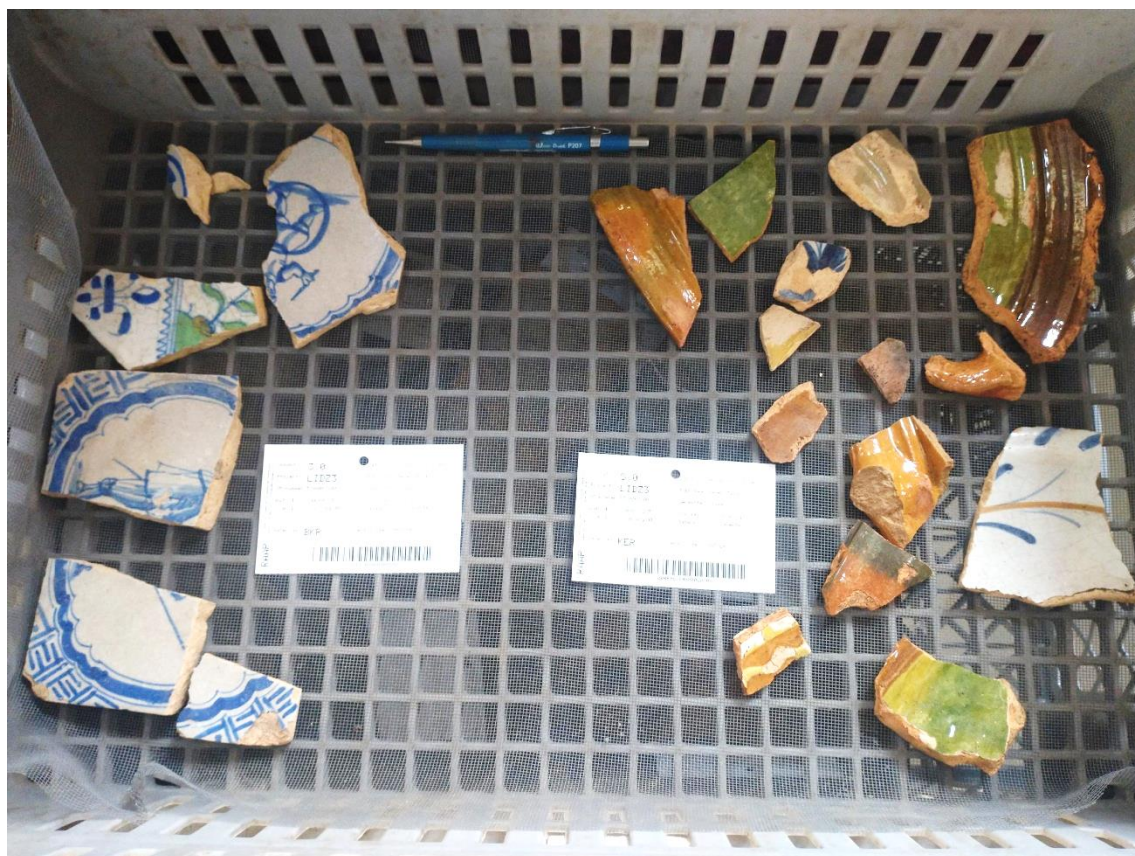
Keramisch bouw materiaal (BKR): Het gaat overwegend om (fragmenten van) bakstenen, waarvan elf complete bakstenen, twee complete plavuizen (waarvan één geglazuurd) en ruim twintig faience tegelfragmenten met een blauwe versiering (een enkele ook met meerkleurige versiering). Tijdens de *quickscan* zijn naast hoekmotieven delen van centrale voorstellingen gezien van met name menselijke figuren, maar ook plantaardige voorstellingen en een schip komen voor.

Metaal (MXX): Het onderzoek heeft twaalf metalen vondsten opgeleverd. Een aantal zijn niet veelzeggend: een ringetje, een loden stripje, een metalen staafje en een onleesbare munt (sterk versleten). Maar andere objecten spreken meer tot de verbeelding en/of zijn inhoudelijk relevanter: graan-/meelloodjes, een cent uit 1827, knoopjes, een hangertje of gespje en een riemgesp. De metalen vondsten zijn over het algemeen van voldoende goede kwaliteit voor een nadere analyse.

Bot (dierlijk; ODB): Botmateriaal is uitsluitend dierlijk van aard. Het botmateriaal kent een lage fragmentatiegraad, maar is wel in relatief geringe aantallen aangetroffen (n=10). Complete dierbegravingen zijn niet aangetroffen. Het gaat vooral om losse botten uit S30 (een ophogingslaag). De botten zijn hoofdzakelijk afkomstig van grote zoogdieren (rund en/of paard) en middelgrote zoogdieren (schaap/geit of varken/zwijn). Van kleine zoogdieren, vogels en/of andere gewervelde dieren zijn geen resten aangetroffen. Hoewel er niet specifiek op gelet is, zijn op enkele botten (met name de grotere) snijsporen gezien. Dit wijst erop dat (enkele) botten slacht- en consumptieafval betreft. Benen voorwerpen (bijvoorbeeld een glis, knoopjes, handvaten o.i.d.) zijn niet aangetroffen.

Glas (GLS): Het onderzoek heeft drie fragmenten van flessen opgeleverd; de resten van bijvoorbeeld drinkgerei (zoals (wijn)glazen) of vensterglas komen niet voor. Het gaat overwegend om helder glas in de kleur groen. De mate van irisatie is wisselend. Eén van de drie fragmenten is geïriseerd. De fragmentatiegraad is hoog: het gaat maar om kleine fragmenten. Er zijn onvoldoende vormen aanwezig om flessoort te kunnen achterhalen.

Pijpaardewerk (PYP): Er is slechts één fragment van een kleipijp aangetroffen. Het gaat om een relatief klein onversierd steelfragment.

Figuur 10. Representatieve selectie van tegels (links; V3) en gebruiksaardewerk (rechts; V5).

Figuur 11. Representatieve selectie van het bouwmateriaal (links) en het dierlijk bot (rechts); V12.

Figuur 12. Het metaal van V24.

Figuur 13. Het metaal van V25.

Monsters

Tijdens het onderzoek zijn geen sporen aangetroffen die zich leenden voor monstername.

Voorlopige interpretatie van de vindplaats

Op basis van bureau- en veldwaarnemingen van dhr. Boogerd en het voorgaande inventariserend onderzoek (Jordanov, 2019) was de kans groot dat in het plangebied nederzettingsresten uit de middeleeuwen-nieuwe tijd aanwezig zouden zijn, met de nadruk op een mogelijke voorganger van Huys Dever.

Deze verwachting kon ten dele worden bevestigd. Er zijn inderdaad nederzettingsresten, erfgerelateerde sporen en sporen van landgebruik aangetroffen uit de nieuwe tijd. De sporen, structuren, vondsten en historische kaarten wijzen erop dat binnen het onderzoeksgebied een 17^e-18^e-eeuwse agrarische nederzetting aan de zuidoost-oever van de Ringsloot heeft bestaan. Om de boerderij op een stabiele ondergrond te bouwen heeft men het terrein deels opgehoogd met zandige ophogingslagen; bovendien hield men met deze ophoging in tijden van natte seizoenen de voeten droog.

Alle indicatoren van het vooronderzoek en de veldwaarnemingen van Boogert, zijn te koppelen aan de resten van de 17^e/18^e-eeuwse agrarische nederzetting. Er is dus geen verwachting meer dat eventuele resten van een voorganger van Huys Dever aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied. Ook niet op een dieper niveau; dan zouden we bij onderhavig onderzoek (ook hogerop) al aanwijzingen moeten hebben gevonden in de profielen en/of jongere sporen (bijvoorbeeld ouder vondstmateriaal als opspit in jongere sporen/lagen en/of dempingen c.q. nazak van bijvoorbeeld grachtdelen).

Advies voor uitwerking op basis van vraagstelling

Het vondstmateriaal in de context met grondsporen heeft een hoge informatie- en ensemblewaarde. Voor een nadere beantwoording van de onderzoeksvragen is een verdere analyse en uitwerking van sporen, vondsten en monsters noodzakelijk. Voor de verschillende typen vondsten en monsters wordt hieronder beschreven welke stappen worden genomen bij de selectie voor nadere analyse.

Profielen

Om de onderzoeksvragen omtrent bodemopbouw te kunnen beantwoorden is een reguliere analyse van de gedocumenteerde profielen in samenhang met de bestudering van de sporen en het vondstmateriaal noodzakelijk. Het gaat met name om de onderzoeksvragen 1-5.

Sporen

Om de relevante onderzoeksvragen redelijkerwijs te kunnen beantwoorden is een basisuitwerking van de grondsporen in samenhang met de bestudering van het vondstmateriaal en bodemopbouw voldoende. Tevens zal worden getracht om (bekende) historische gegevens (zoals historische kaarten) en eerder archeologisch onderzoek binnen het plangebied te koppelen aan de archeologische resultaten.

Ook zal de Cultuur Historische Vereniging 'Oud Lisse' worden gevraagd of zij bekend zijn met voor RAAP nog onbekende historische bronnen, die eventueel meer kunnen vertellen over de aangetroffen agrarische nederzetting. De onderzoeksvragen die hiermee met name beantwoord kunnen worden zijn de vragen 6 en 7.

Vondsten

Behalve een gedegen uitwerking van alle relevante sporen is het van belang het vondstmateriaal goed uit te werken. Vooral om zo goed als mogelijk grip te krijgen op een eventuele fasering binnen de archeologische resten en de sociale status c.q. dagelijks leven van de bewoners en/of terreingebruikers. Gebruiks aardewerk, pijp aardewerk, glas en metaal zijn de vondstcategorieën die tezamen een groot aandeel van het vondstmateriaal vormen en intrinsiek geschikt zijn voor de beantwoording van de onderzoeksvragen. Deze vondstcategorieën zijn vanwege de overwegend goede fysieke staat (met name het aardewerk en bouwkeramiek) relatief goed te dateren door middel van analyse van de baksels, vormen en eventueel versieringen. Deze materiaalsoorten zeggen bovendien veel over de sociale status van de bewoners of gebruikers van een vindplaats. Het dierlijk bot zal bovendien een (klein) licht schijnen op het vee en/of eetgewoonten van de bewoners c.q. gebruikers van het terrein.

Voorgesteld wordt om alle vondstcategorieën op reguliere (niet-specialistische) wijze te analyseren. Verwacht wordt dat een reguliere analyse voldoende informatie zal opleveren tot een niveau dat voor de onderzoeksvragen nodig is.

Analyse van de vondsten heeft vooral betrekking op onderzoeksvragen 6 a t/m d en 7.

Een groot deel van de vondsten komt in aanmerking voor deponering (zie 'Selectierapport'). Van de te deponeren vondsten komen alleen de geselecteerde metaalvondsten in aanmerking voor conservering, alvorens deze gedeponeerd kunnen worden. Vondsten die niet in aanmerking komen voor deponering (en conservering) betreffen vondsten die geen hoge inhoudelijke waarde hebben, in slechte fysieke staat verkeren en/of objecten waarbij na (volledige) beschrijving en rapportage voldoende informatie behouden blijft en op zichzelf weinig 'museale' waarde hebben (bijv. losse bakstenen hebben weinig artistieke en/of presentatiewaarde).

Tekenen en fotograferen van vondstmateriaal

Ter illustratie van de rapportage wordt voorgesteld om geen objecttekening te vervaardigen en van tien artefacten een objectfoto in het rapport op te nemen. Vanzelfsprekend zullen de meest relevante vondsten geselecteerd worden voor objectfotografie, geleid door de lopende tekst. De voorkeur gaat uit naar een representatieve selectie per vondstcategorie.

Monsters

Tijdens het onderzoek zijn geen monsters verzameld.

Literatuur

Boogerd, D., 2018. Verleden onder het tapijt. Nieuwsblad Vol Zomer 2018. Lisse.

Jordanov, M.S., 2019. Plangebied Dever-Zuid te Lisse, gemeente Lisse; archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (geofysisch en booronderzoek). RAAP-rapport 4167. Weesp.

Mol, E., 2022. Programma van Eisen. Plangebied Dever-Zuid te Lisse, gemeente Lisse; Archeologisch proefsleuvenonderzoek. RAAP-PvE 2731. Weesp.

Figuren, tabellen en bijlagen

Figurenlijst

Figuur 1. De ligging van het plangebied. Inzet: ligging in Nederland (ster).	2
Figuur 2. Locatie van het onderzoeksgebied op de plantekening.	3
Figuur 3. De grens van het onderzoeksgebied (ingezoomd) op de plantekening.	3
Figuur 4. Overzicht van de werkputten en de locatie van de gedocumenteerde profielen.	7
Figuur 5. Een representatief profielkolom (P104 in werkput 1).	8
Figuur 6. Allesporenkaart (voor de gedetailleerd vlaktekeningen inclusief spoornummers zie bijlage 1).	9
Figuur 8. Overzichtsfoto's van de (omgevallen) muur S31/32 (links), de (beer)put (midden) en de kelder (rechts).	9
Figuur 9. Links: de zandige kuilen in WP3. Rechts: hoefindrukken (WP1).	11
Figuur 10. Representatieve selectie van tegels (links; V3) en gebruiksaardewerk (rechts; V5).	13
Figuur 11. Representatieve selectie van het bouw materiaal (links) en het dierlijk bot (rechts); V12.	13
Figuur 12. Het metaal van V24.	14
Figuur 13. Het metaal van V25.	14

Tabellen:

Tabel 1. Overzicht van werkputten en vlakken.	6
Tabel 2. Aantal sporen per spoorcategorie.	8
Tabel 3. Aantal vondsten per materiaalcategorie .	11
Tijdens het onderzoek zijn geen sporen aangetroffen die zich leenden voor monsternamen.	14
Tabel 4. Overzicht van de te deponeren aantallen vondsten per materiaalcategorie.	20
Tabel 5. Overzicht te (de)selecteren vondsten (zie ook bijlage 3).	21

Bijlagenlijst

Bijlage 1. Vlaktekeningen
Bijlage 2. Sporenlijst
Bijlage 3. Vondstenlijst
Bijlage 4. Begroting

Selectierapport: advies voor selectie, conservering en deponering van vondsten en monsters

Opgave te deponeren materiaal

Voor alle materiaalcategorieën is in het kader van de selectie een waarderingsronde tijdens de *quick scan* uitgevoerd (bijlage 3). Het te deponeren vondstmateriaal bestaat uit zowel organisch als anorganisch materiaal. De aantallen staan vermeld in tabel 4. Dit vondstmateriaal wordt als voldoende representatief voor het onderzoek en de (gebruiks)geschiedenis van het plangebied beschouwd. Het deponeren van deze vondsten draagt bij aan de reproduceerbaarheid of repliceerbaarheid van de onderzoeksresultaten. De meest complete en/of tot de verbeelding sprekende vondsten zijn bovendien geschikt bevonden voor eventueel publieksvoorlichting, zoals (lokale) tentoonstellingen.

Van de instabiele vondstcategorie metaal komen acht voor deponering geselecteerde metaalvondsten in aanmerking voor conservering, alvorens deze gedeponeed worden.

Materiaal algemeen	Materiaal specifiek	Aantal
gebruiksaardewerk	serviesgoed en keukengerei	64
bouwkeramiek	tegels met versiering	22
dierlijk bot	enkele complete botten: lange buisvormige botten van (middel)grote zoogdieren; verder incomplete maar nog determineerbare botten: o.a. rib van groot zoogdier en kaak (incl. kiezen) van een schaap/geit.	10
metaal	loodjes, knoopjes, munt, hangertje, gespje	8
<i>Totaal</i>		<i>104</i>

Tabel 4. Overzicht van de te deponeren aantallen vondsten per materiaalcategorie.

Niet-geselecteerde vondsten

Een aantal objecten zal echter worden geselecteerd voor verwijdering. Na afloop van het onderzoek én na goedkeuring van de depothouder zullen deze vondsten vernietigd worden. In tabel 5 is per vondstnummer aangegeven waarom deze niet voor deponering in aanmerking komen. Het gaat met name om de irrelevantie met betrekking tot het onderzoek en/of vanwege de slechte staat; het kort benoemen van de vondsten conform dit evaluatierapport wordt als voldoende behoud van kennis beschouwd. Het deponeren van deze vondsten heeft dan ook geen of nauwelijks meerwaarde voor de reproduceerbaarheid of repliceerbaarheid van de onderzoeksresultaten. Ook zijn de vondsten niet geschikt bevonden voor eventueel publieksvoorlichting, zoals (lokale) tentoonstellingen.

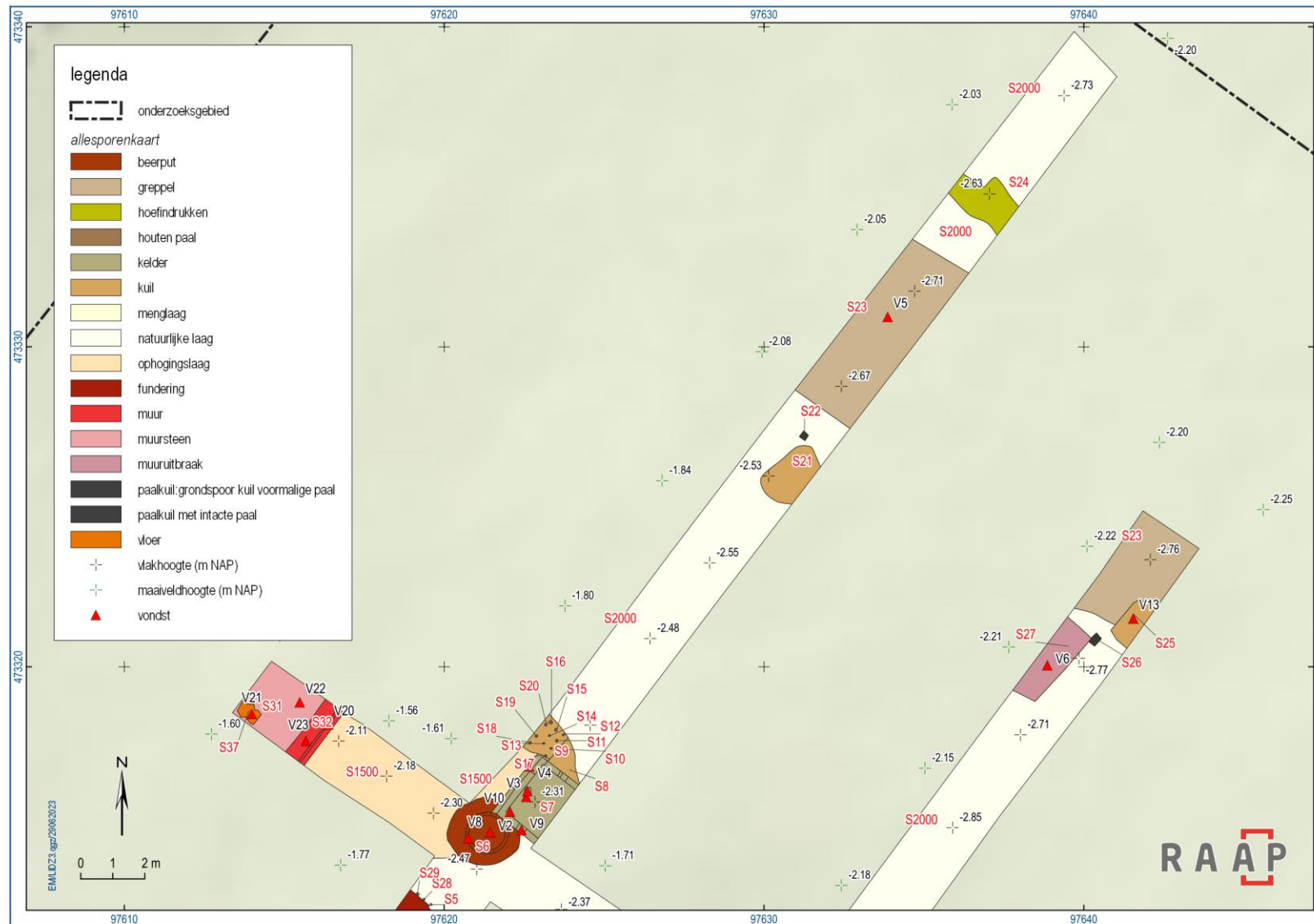
Niet-geselecteerde monsters

Er zijn geen monsters te (de)selecteren.

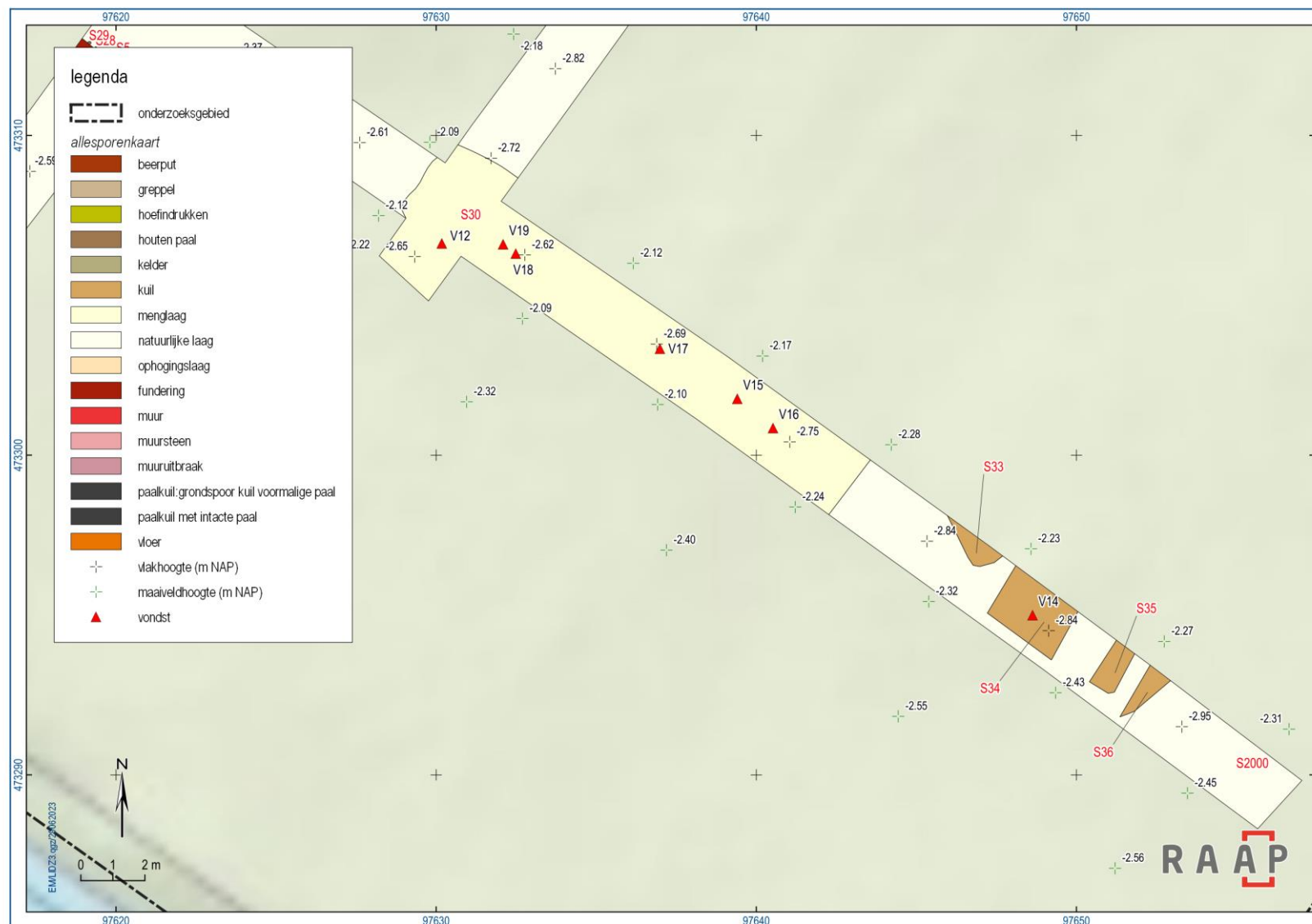
Reden voor verwijdering	vondstnummer	materiaalsoort	aantal
Lage informatiewaarde c.q. voldoende behoud met rapportage	1, 2, 5-13, 16, 21, 22, 23	bouwkeramiek	24
Lage informatiewaarde/ slechtere fysieke staat	12	pijpaarde	1
Lage informatiewaarde/ slechtere fysieke staat	12, 19	glas	3
Lage informatiewaarde/ slechtere fysieke staat	28, 25	metaal	3
Lage informatiewaarde/ slechtere fysieke staat	20	gebruiks aardewerk	1
<i>Totaal</i>			32

Tabel 5. Overzicht te (de)selecteren vondsten (zie ook bijlage 3).

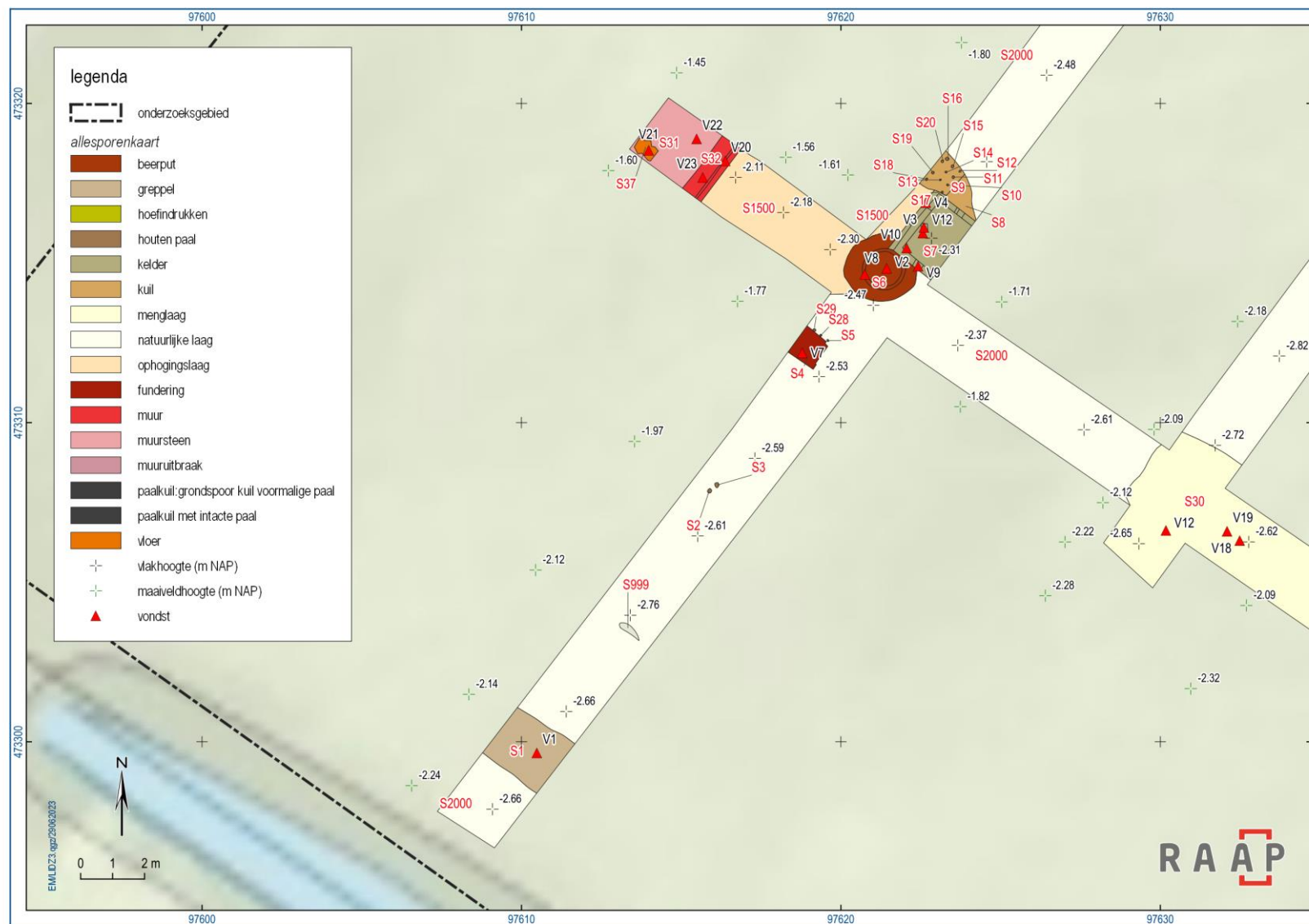
Bijlage 1. Vlaktekeningen

Vlaktekening noordelijk deel onderzoeksgebied (vlak 1)

Vlaktekening zuidelijk deel onderzoeksgebied (vlak 1)

Vlaktekening westelijk deel onderzoeksgebied (vlak 1)

Bijlage 2. Sporenlijst

spoor	vulling	put	vlak	spoor-aard	archeologie	textuur	kleur	ge-vlekt	insluitsels	opmerkingen
1	0	1	1	greppel	-	zand, zwak siltig	donker bruingrijs	-	veenbrokken, weinig roodbakkend puin	10 cm diep vanaf vlak.
2	0	1	1	houten paal	-	hout	bruin	-	-	-
3	0	1	1	houten paal	-	hout	bruin	-	-	-
4	0	1	1	fundering	-	baksteen	rood	-	-	Vierkante fundering van of een haard of.....bestaande uit twee lagen baksteen, her en der breuksteen; twee laag rode bakstenen, los gestapeld. Aan noordzijde afgezet met houten palen, s5, s28 en s29.
5	0	1	1	houten paal	-	hout	bruin	-	-	-
6	0	1	1	beerput	-	zand, matig siltig	bruin	-	roodbakkend puin	Beerput met halfsteens muurtjes, los gestapeld; vulling van put met veel wandtegelfragmenten ca.17 ^e eeuw.
6	1	1	1	beerput	muur	baksteen	donker-oranje	-	-	Beerput met halfsteens muurtjes, los gestapeld; onderkant (?) Op 1,30 m -bovenkant. Her en der breuksteen. Los gestapeld.
6	2	1	1	beerput	insteek	zand, matig siltig	donker-geel	-	-	Beerput met halfsteens muurtjes, los gestapeld.
7	0	1	1	kelder	opvulling	zand, matig siltig	donker-geel	-	-	Kelder bestaande uit één steens muurtjes met vloer bestaande uit roodbruin geglazuurde vloertegels. Restant traprede in het midden van westmuur. Daar bevindt zich ook enkele stenen aan de buitenzijde; zandvulling van kelder met o.a. tegelfragmenten.

spoor	vul- ling	put	vlak	spoor- aard	archeo- logie	textuur	kleur	ge- vlekt	inluitsels	opmerkingen
7	1	1	1	kelder	vloer	bak- steen	oranje	-	-	Kelder bestaande uit één steens muurtjes met vloer be- staande uit roodbruin geglazuurde vloertegels. Restant traprede in het midden van westmuur. Daar bevindt zich ook enkele stenen aan de buitenzijde; zandvulling van kelder met oa. tegelfragmenten.
7	2	1	1	kelder	muur	bak- steen	donker- rood	-	-	Kelder bestaande uit één steens muurtjes met vloer be- staande uit roodbruin geglazuurde vloertegels. Restant traprede in het midden van westmuur. Daar bevindt zich ook enkele stenen aan de buitenzijde; zandvulling van kelder met oa. tegelfragmenten.
7	3	1	1	kelder	insteek	zand, matig siltig	donker- geel	-	-	Kelder bestaande uit één steens muurtjes met vloer be- staande uit roodbruin geglazuurde vloertegels. Restant traprede in het midden van westmuur. Daar bevindt zich ook enkele stenen aan de buitenzijde; zandvulling van kelder met oa. tegelfragmenten.
7	4	1	1	kelder	-	bak- steen	donker- rood	-	-	Kelder bestaande uit één steens muurtjes met vloer be- staande uit roodbruin geglazuurde vloertegels. Restant traprede in het midden van westmuur. Daar bevindt zich ook enkele stenen aan de buitenzijde; zandvulling van kelder met oa. tegelfragmenten.
8	0	1	1	kuil	-	zand, sterk siltig	grijsbruin	-	-	-
9	0	1	1	kuil	-	zand, sterk siltig	grijsbruin	-	-	Met grid aan palen erin. Waarschijnlijk een fundering.
10	0	1	1	houten paal	-	hout	bruin	-	-	-
11	0	1	1	houten paal	-	hout	bruin	-	-	-
12	0	1	1	houten paal	-	hout	bruin	-	-	-

spoor	vul- ling	put	vlak	spoor- aard	archeo- logie	textuur	kleur	ge- vlekt	inluitsels	opmerkingen
13	0	1	1	houten paal	-	hout	bruin	-	-	-
14	0	1	1	houten paal	-	hout	bruin	-	-	-
15	0	1	1	houten paal	-	hout	bruin	-	-	-
16	0	1	1	houten paal	-	hout	bruin	-	-	-
17	0	1	1	houten paal	-	hout	bruin	-	-	-
18	0	1	1	houten paal	-	hout	bruin	-	-	-
19	0	1	1	houten paal	-	hout	bruin	-	-	-
20	0	1	1	houten paal	-	hout	bruin	-	-	-
21	0	1	1	kuil	-	zand, zwak siltig	licht grijs- geel	donker grijs- bruin	veenbrokken	5 cm diep vanaf vlak.
22	0	1	1	paal- spoor	-	zand, zwak siltig	licht grijs- geel	-	-	-
23	0	1	1	greppel	-	veen	donker grijsbruin	don- ker- grijs	zandbrokken, weinig rood- bakkend puin	20 cm diep vanaf vlak in wp1, 30 cm diep vanaf vlak in wp2.
24	0	1	1	zone met hoefin- drukken	-	veen	donker- bruin	-	-	Zone met diverse hoefindrukken (zandindrukken in veen).

spoor	vulling	put	vlak	spoor-aard	archeologie	textuur	kleur	ge-vlekt	inluitsels	opmerkingen
25	0	2	1	kuil	-	zand, zwak siltig	donker bruingrijs	donker-bruin	veenbrokken, veel roodbak-kend puin	Of uitbraaksleuf. Los hout op meerdere plekken (paaltje/plank?)
26	0	2	1	paal-spoor	-	zand, zwak siltig	geelgrijs	-	-	-
27	0	2	1	uitbraak-sleuf	-	veen	donker-bruin	geel-grijs	veenbrokken, veel roodbak-kend puin	-
28	0	1	1	houten paal	-	hout	bruin	-	-	Onderdeel van drie palen tegen fundering aan.
29	0	1	1	houten paal	-	hout	bruin	-	-	-
30	0	2	1	laag, op-hoging	-	zand, zwak siltig	donker grijsbruin	donker-bruin	veenbrokken, roodbakkend puin	10 cm diep vanaf vlak.
31	0	3	1	omgeval-len muur	-	bak-steen	oranje	-	-	Omgevallen muur, delen bepleisterd (bovenzijde spoor).
32	0	3	1	muur(fun-dering)	-	bak-steen	oranje	-	-	9-laags, 1 vertanding met 4 BS-lagen onder de vertan-ding.
32	1	3	1	muur(fun-dering)	insteek	zand, zwak siltig	donker bruingrijs	geel	weinig roest-vlekken, wei-nig roodbak-kend puin, mortelresten	-
33	0	3	1	kuil	-	zand, zwak siltig	geel	-	-	-
34	0	3	1	kuil	-	zand, zwak siltig	geel	-	-	-

spoor	vul- ling	put	vlak	spoor- aard	archeo- logie	textuur	kleur	ge- vlekt	insluitsels	opmerkingen
35	0	3	1	kuil	-	zand, zwak siltig	geel	-	-	-
36	0	3	1	kuil	-	zand, zwak siltig	geel	-	-	-
37	0	3	1	vloer	-	bak- steen	oranje	-	-	Plavuizen, vierkant, ongeglazuurd
999	0	1	1	vertoring, recent	-	zand, matig siltig	geel	-	-	-
1000	0	-	-	laag, bouwvoor	-	zand, zwak siltig	bruingrijs	bruin	wortel, hu- musvlekken	-
1001	0	-	-	laag, op- hoging	-	zand, zwak siltig	licht grijs- geel	-	-	'Bouwlaag'
1500	0	1	1	laag, menglaag	-	zand, matig siltig	lichtgrijs	grijs- bruin	veenbrokken	-
2000	0	3	1	laag, na- tuurlijk	-	veen	donker grijsbruin	-	-	Veraard veen.
2001	0	-	-	laag, na- tuurlijk	-	veen	donker- bruin	-	-	-

Bijlage 3. Vondstenlijst

vondst	vondst-zak	materiaal	spoor	vul-ling	spoor-aard	verzamel-wijze	aan-tal	opmerkingen/determinatie o.b.v. quick scan	fysieke kwali-teit	voorlopige spoordatering (begin) o.b.v. vondstzak	voorlopige spoordatering (eind) o.b.v. vondstzak	reguliere determi-natie	specialis-tisch onder-zoek	conser-veren	selectie voor depo-neren	deselectie voor deponeren
1	0	gebruiksaardewerk	1	0	greppel	machinale aanleg vlak	4	roodbakkend (2x randje, 1x bodemfrag-ment; geglazuurd uitgezonderd het bo-demfragment); majolica (wandfragment, tinglazuur, geen versiering.	matig	1650	1900	4	0	0	4	0
1	1	bouwkeramiek	1	0	greppel	machinale aanleg vlak	2	roodgrijze bakstenen (een compleet exemplaar en een incompleet exem-plaar)	matig tot goed	1700	1900	2	0	0	0	2
2	0	bouwkeramiek	6	0	beerput	machinale aanleg vlak	16	1x plavuis, oranje, hoekfragment gegla-zuurd; 15x 'Delfts blauwe' tegelfragmen-ten, veelal hoekfragmenten, andere wat grotere, ook wel centrale voorstelling herkenbaar (menselijke figuren, een schip, plantaardig e.d.)	matig	1700	1900	16	0	0	15	1
3	0	bouwkeramiek	7	0	kelder	machinale aanleg vlak	7	Delfts blauwe' tegels, vooral hoekfrag-menten, op enkele is nog een rand van de centrale voorstelling te zien (mense-lijke figuren (2x) en plantaardig motief in meerdere kleuren (1x))	matig	1700	1900	7	0	0	7	0
4	0	gebruiksaardewerk	7	3	kelder	afwerken spoor	1	roodbakkend, bodem/wand, INW ver-sierd en geglazuurd	goed	1650	1900	1	0	0	1	0
5	0	gebruiksaardewerk	23	0	greppel	machinale aanleg vlak	14	roodbakkend (wand, oor, rand, met lood-glazuur veelal enkelzijdig maar ook dub-belzijdig); majolica (blauwe plantaardige motieven, wandfragmenten)	matig	1650	1900	14	0	0	14	0
5	0	bouwkeramiek	23	0	greppel	machinale aanleg vlak	1	kleine baksteen (oranje, compleet)	goed	1700	1900	1	0	0	0	1
6	0	bouwkeramiek	27	0	uitbraak-sleuf	machinale aanleg vlak	3	een bijna complete roodoranje baksteen en twee halve bakstenen (donkeroranje en geel); op de gele zit grijs pleister	matig tot goed	1700	1900	3	0	0	0	3
7	0	bouwkeramiek	4	0	fundering	afwerken spoor	2	een complete donkergrijsbruine bak-steen en een halve donkeroranje bak-steen	matig tot goed	1700	1900	2	0	0	0	2
8	0	bouwkeramiek	6	1	beerput	afwerken spoor	1	baksteen, compleet, oranje, mortelres-ten	goed	1700	1900	1	0	0	0	1

vondst	vondst-zak	materiaal	spoor	vul-ling	spoor-aard	verzamel-wijze	aan-tal	opmerkingen/determinatie o.b.v. quick scan	fysieke kwali-teit	voorlopige spoordatering (begin) o.b.v. vondstzak	voorlopige spoordatering (eind) o.b.v. vondstzak	reguliere determi-natie	specialis-tisch onder-zoek	conser-veren	selectie voor depo-neren	deselectie voor deponeren
9	0	bouwkeramiek	7	2	kelder	afwerken spoor	1	roodoranje baksteen, compleet, mortel-resten	goed	1700	1900	1	0	0	0	1
10	0	bouwkeramiek	7	1	kelder	afwerken spoor	1	plavuis, compleet, oranje, geglazuurd	goed	1700	1900	1	0	0	0	1
11	0	bouwkeramiek	7	4	kelder	afwerken spoor	1	donkere bruingrijze baksteen, compleet, mortelresten	goed	1700	1900	1	0	0	0	1
12	0	gebruiksaardewerk	30	0	laag, op-hoging	machinale aanleg vlak	40	veel roodbakkend met loodglazuur (waaronder randen, oortjes, steelfrag-menten, en wandfragmenten, gele slib versiering aanwezig maar op slechts twee scherven); steengoed (s2), waar-van 1x versierd (Keuls), majolica en fai-ence met blauwe florale motieven.	goed	1650	1900	40	0	0	40	0
12	1	bouwkeramiek	30	0	laag, op-hoging	machinale aanleg vlak	4	1x oranje dakpanfragment, 2x baksteen, compleet (een gele en een roodbruine met mortel), 1x halve baksteen (geel)	matig	1700	1900	4	0	0	0	4
12	2	pijpaarde	30	0	laag, op-hoging	machinale aanleg vlak	1	1x pijpsteeltje (onversierd)	slecht, hoge frag-menta-tiegraad	1700	1900	1	0	0	0	1
12	3	glas	30	0	laag, op-hoging	machinale aanleg vlak	1	1x wandfragment groene fles, nauwelijks geïriseerd	slecht, hoge frag-menta-tiegraad	1650	1900	1	0	0	0	1
12	4	dierlijk bot	30	0	laag, op-hoging	machinale aanleg vlak	10	enkele complete botten: lange buisvor-mige botten van(middel)grote zoogdie-ren; verder incomplete maar nog deter-mineerbare botten: o.a. rib van groot zoogdier en kaak (incl. kiezen) van een schaap/geit.	goed	-	-	10	0	0	10	0
13	0	bouwkeramiek	25	0	kuil	machinale aanleg vlak	2	twee halve bakstenen (oranje en geel,	matig	1700	1900	2	0	0	0	2
14	0	metaal (onbepaald)	1000	0	laag, bouwvoor	metaalde-tector	2	2x loodjes (mogelijk graan-/meellood).	matig	1700	1900	2	0	2	2	0
15	0	gebruiksaardewerk	30	0	laag, op-hoging	machinale aanleg vlak	1	steengoed (s2), fles (rand-wand-oor).	goed	1650	1900	1	0	0	1	0
16	0	bouwkeramiek	30	0	laag, op-hoging	machinale aanleg vlak	1	kloostermop (ongeveer eenderde)	matig	1700	1900	1	0	0	0	1

vondst	vondst-zak	materiaal	spoor	vul-ling	spoor-aard	verzamel-wijze	aan-tal	opmerkingen/determinatie o.b.v. quick scan	fysieke kwali-teit	voorlopige spoordatering (begin) o.b.v. vondstzak	voorlopige spoordatering (eind) o.b.v. vondstzak	reguliere determi-natie	specialis-tisch onder-zoek	conser-veren	selectie voor depo-neren	deselectie voor deponeren
17	0	metaal (onbepaald)	1000	0	laag, bouwvoor	metaalde-tector	1	1x dun knoopje of dop van een knop; versierd met golvend patroon	matig	1700	1900	1	0	1	1	0
18	0	metaal (onbepaald)	1000	0	laag, bouwvoor	metaalde-tector	2	1x een cent uit 1827 (22 mm) en 1x een onleesbare munt (20 mm)	slecht, versle-ten en verroest	1700	1900	2	0	1	1	1
19	0	gebruiksaardewerk	30	0	laag, op-hoging	machinale aanleg vlak	4	faience wand fragment (met knik, blauw ster-versiering); roodbakkend (rand van kookpot/pan) en wand of bodemfragment van kookpot/pan, beide roetaanslag).	goed	1650	1900	4	0	0	4	0
19	1	glas	30	0	laag, op-hoging	machinale aanleg vlak	2	1x wandfragment groene fles, nauwelijks geïriseerd; 1x bodemfragment groene fles, geïriseerd	slecht, hoge frag-menta-tiegraad	1650	1900	2	0	0	0	2
20	0	gebruiksaardewerk	32	1	muur(fun-dering)	handverza-meld/troffel	1	majolica, wandscherf, versleten, nog net blauwe versiering te zien	slecht	1650	1800	1	0	0	0	1
21	0	bouwkeramiek	37	0	vloer	handverza-meld/troffel	1	plavuis, compleet, oranje, ongeglazuurd	goed	1700	1900	1	0	0	0	1
22	0	bouwkeramiek	31	0	omgeval-len muur	handverza-meld/troffel	1	baksteen, compleet, oranje, met mortel-resten	goed	1700	1900	1	0	0	0	1
23	0	bouwkeramiek	32	0	muur(fun-dering)	handverza-meld/troffel	2	een complete donkergrijsbruine bak-steen en complete donkeroranje bak-steen (beide met mortelresten)	goed	1700	1900	2	0	0	0	2
24	0	metaal (onbepaald)	1000	0	laag, bouwvoor	stortvondst	4	1x loodje (Corn Sipkes - Haarlem: meel-/graanlood), 1x messing ringetje, 1x loden stripje en 1x versierd hanger-tje/gespje	matig	1700	1900	4	0	3	3	0
25	0	metaal (onbepaald)	1000	0	laag, bouwvoor	stortvondst	3	1x loden staafje (iets taps toelopend), 1x knoop (geen versiering) en 1x een gesp	matig	1700	1900	3	0	1	1	2
Totaal							137					137	0	8	104	32

Bijlage 4. Begroting

Omdat deze bijlage financiële informatie bevat wordt deze alleen ter beschikking gesteld aan de opdrachtgever.